

Kateřina Tučková a její nový román *Bílá Voda* strhne, ale i bolí

Smutek na konci světa

Bílá Voda je podle Wikipedie nejsevernější i nejzápadnější obcí Českého Slezska a okresu Jeseník. Tato informace znamená jednu věc – když ji navštívíte, ocitnete se skutečně na konci světa. Přesně tam komunisté násilně odvezli stovky sester různých řádů, protože měli v úmyslu církve prostě a jednoduše zlikvidovat. A tam nás také ve své čtvrté beletristické knize přivede spisovatelka Kateřina Tučková.

JOHANA HOVORKOVÁ
hlavní editorka Týdeníku FORUM

Kateřina Tučková si pro vylíčení událostí vybrala dvě časové roviny, které se obě potkávají v kostele Navštívení Panny Marie s piaristickým klášteřem. Sem byly od roku 1950 umísťovány zejména starší a práce neschopné řádové sestry, protože komunistický režim zrušil ženské kláštery. Jejich osudy objevuje hlavní postava románu Lena Lagnerová, bývalá novinářka a alkoholička, která na místo přijíždí v roce 2007 a v minimálně obydleném klášteře se skrývá před svými vlastními stíny z minulosti. Aby se nějak zapojila do práce, dostane za úkol probírat se různými papíry a dokumenty, díky nimž i čtenář sleduje osudy jednotlivých sester, ale i celého kláštera, a hlavně snahu komunistů tyto ženy zlomit, jejich víru oslabit a zničit a ukázat jim krásy nového socialistického zřízení.

Kateřina Tučková ve své nové knize opět otevírá originální téma. Není to jednoduché čtení, ačkoli jakmile se do knihy ponoříte, nebudete se moci odtrhnout. Komu se líbily Žitkovské bohyně, s Bílou Vodou by neměl váhat.

Nezlomná Evarista

Lena má spoustu svých vlastních problémů, postupně ale rozplétá složitou cestu, kterou desítky let totality v klášteře utvářely. Nejde totiž zdaleka jen o ty starší ženy, které se sem dostaly v roce 1950, ale hlavně o mladou řeholnici Evaristu, která se odmítla vzdát své víry, byla ponižovaná na nucených pracích i v kriminále. Nepochybně zajímavé jsou také „dokumenty“, které Lena čte a které popisují chování církevních představitelů, kteří navzdory tomu, že měli představovat ty nejpevnější pilíře víry, kolabovali s režimem a snažili se zejména o to, aby byly sestry v co největším nepohodlí a odstřižené od světa. Jediným důvodem pro trochu slušnější zacházení byla chvíle, kdy režim potřeboval, aby se alespoň některé z nich zúčastnily voleb.

A ani to se příliš nepovedlo, stejně jako komunisté nezlomili svéráznou Evaristu, která je v klášteře i ve chvíli, kdy sem přichází Lena. Ujímá se jí a pomáhá jí, zároveň je ale postupně stále jasnější, že nejen nová návštěvnice, ale i životem zkoušená a zocelená řeholnice má v sobě mnoho temných vzpomínek. O všech se postupně dozvíme. Ono ale ve skutečnosti nejde o konkrétní osud, jako spíše o zlo, jakému musely řeholnice čelit.

Tučkové se znovu, stejně jako v případech *Vyhnání Gerety Schmirch* nebo u *Žitkovských bohyní*, daří zevrubně popsat široké veřejnosti poměrně neznámé téma. Do Bílé Vody z Pra-

ČÍSLO TÝDNE

1,46
miliardy

Tak už víme, co dělali Češi během covidu. Nakupovali umělecká díla! Zmíněnou částku loni sběratelé a investoři utratili na tuzemských aukcích a jejich obrat je tím pádem nejvyšší v novodobé historii

tuzemského trhu od roku 1989. Číslem jedna se podle Jana Stuchlíka, šéfredaktora časopisu Artplus.cz, stal obraz malířky **Toyen Cirkus**, za něj byl zájemce ochoten zaplatit 79,56 milionu korun.

VÝROK TÝDNE

Začal jsem psát spoustu písní a ty se ubíraly různými směry: některé byly skoro jako speed metal, některé naopak zněly jemně. Nakonec jsem měl dvacet, pětadvacet písniček. Lidé dnes na dvojalba nereagují dobře. Chtěl jsem je vydat ve stejný den, ale nebylo možné, abychom všechny ty vinyly vylišovali najednou...

Americký hudebník a producent **Jack White** odůvodňuje, proč se letos chystá vydat hned dvě alba, která vznikla z tvůrčího přetlaku během pandemie.

To první s názvem *Fear Of The Dawn* už je venku, druhé by mělo vyjít 22. července. Ještě předtím, 5. července bude Jack White koncertovat v pražském Fóru Karlín.

VÝROČÍ TÝDNE

Vlastimil Brodský
† 20. dubna 2002

Kam čert nemůže, *Transport z ráje, Uspořená libra, Hajaja, Až přijde kocour, Kdyby tisíc klarinetů, Každý den odvahu, Bílá paní, Ostře sledované vlaky, Rozmarné léto, Všichni dobří rodáci, Farařův konec, Světáci, Skřivánci na niti, F. L. Věk, Smrt černého krále, O makové panence, Noc na Karlštejně, Jakub Ihář* (Stříbrný medvěd na Berlinale),

Hodíme se k sobě, miláčku...?, Zítka vstanu a opařím se čajem, Ať žijí duchové, Tajemství hradu v Karpatech, Rozpuštěný a vypuštěný, Smích se lepí na paty, Návštěvníci, Pan Tau, Arabella, Babí léto (Český lev), Zdravý nemocný Vlastimil Brodský... Když před dvaceti 20. dubna lety Bróďa zemřel, jeho nekrolog otiskly i The Times!

Prvních **148** řádových sester přišlo do Bílé Vody 28. září 1950.

Najednou zde nejvíce bylo **450** řeholnic, postupně se jich zde vystřídalo asi **1000** ze čtrnácti různých řádů.

Poslední z internovaných kongregací, řádové sestry z řádu vincentek odešly v roce **2005**.

hy dohlédne málokdo. Spi-sovatelka stála před těžkým úkolem. Popisuje konkrétní osudy a historická fakta, přesto jde stále o román. V dokumentech, kterými se Lena probírá, se tedy například objevuje jméno Leopold Plojhar, který odkazuje na skutečného jmenovce Josefa Plojhara, někdejšího kněze, předsedu Československé strany lidové, ale hlavně kolaboranta s vládou Komunistickou stranou Československa. Není pochyb o tom, že i u dalších postav najdeme více podobnosti s realitou, než bychom možná chtěli.

A nejen u postav, ale hlavně u osudu místa a konkrétních řádů i dalších lidí, kteří se „novému režimu“ zkrátka a dobře nehodili do krámu.

Zázrak. Komunistům navzdory

Pokud po přečtení knihy dostanete chuť místo navštívit, neváhejte. V *Bílé Vodě* pochopíte, jak moc komunistům záleželo na tom, aby se z církve stala marginální organizace na – doslova – okraji společnosti. Pochopíte také, jak těžký musely internované sestry mít život. Zima

na takovém místě je vlastně skoro nepředstavitelná. Za návštěvu stojí i hřbitov, na kterém byly sestry pohřbívány podle toho, do jakého řádu patřily – a je to neobvyklá podívaná.

Nakonec ale můžete zažít i něco opravdu pozitivního. V knize se často hovoří o poutním místě zvaném Mariahilf, kam až do roku 1945 přijížděly tisíce lidí z celého Slezska. Pak ale místo začalo chátrat, bylo nepřístupné veřejnosti. Sestry z Bílé Vody sem samozřejmě také nemohly. V roce 1973 byl tamní poutní kostel zbořen úplně. Po sametové revoluci se ale ukázalo, že lidé nezapomněli – občané více než pětiletí zemí vybrali skoro třicet milionů korun a už v roce 1995 byl nový kostel, vybudovaný podle návrhu architekta Tomáše Černouška slavnostně vysvěcen.

Tento skoro zázrak stejně jako román *Bílá Voda* ukazuje, že ani komunistům se nemůže podařit navzdory zlomit víru a změnit historii. A to je i přes všechny hrůzy, které se v Bílé Vodě a samozřejmě i jinde odehrály, dobrá zpráva. ■

„Psala jsem ten román s přestávkami deset let. Mezitím jsem četla materiály, které jsem objevila v archivech, mluvila s pamětníky, pobývala v klášteře a také prošla složitým duchovním hledáním, které mi pomohlo přiblížit se mým postavám i zevnitř. Myslím, že je to má nejprožitější kniha.“

Kateřina Tučková
o románu *Bílá Voda*

DÍLO TÝDNE

Zadek: Zelenskyj jako hrdina Star Wars

Zběsilou komiksovou honičku zpodobnil v Ústí nad Labem, na zatravněné ploše mezi čtvrtěmi Skřivánek a Severní Terasa **Lukáš Brožovský**, vystupující pod pseudonymem **Zadek**. Na beton maloval deset hodin a zpravodaj ČTK se svěřil: „Napadlo mě to v souvislosti s vyjádřením Zelenského na začátku konfliktu, když řekl, že nechce do exilu, ale spíš potřebuje zbraň. Přišlo mi hezké, že chlapík, o němž se to nepředpokládalo, udělá takový hrdinský čin. Viděl jsem v tom spojitost s epizodou 6. Tam byla situace, kde imperiální Hvězda smrti útočí a napadeným se podaří ubránit.“

7 UDÁLOSTÍ, KTERÉ SI NENECHTE UJÍT

KONCERT

Pat Metheny

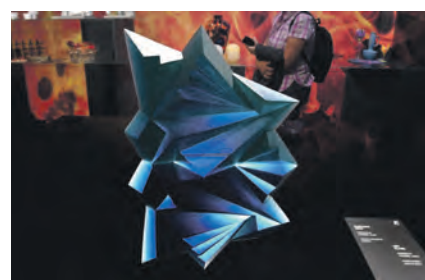

V rámci brněnského **JazzFestu** přijede do jihomoravské metropole sku-

tečná hvězda. Kytarista Pat Metheny má na kontě dvacet (!) sošek Grammy a zkušeně ctí následující pravdu: „Postupem času si stále více uvědomuji, že hraní je ve skutečnosti více o naslouchání než o hraní.“ Letos mistr přijede s projektem **Side-Eye**, který po kapelníkově boku představuje hudebníky z nastupující generace. V Sono Centru se představí 26. dubna.

VÝSTAVA

HOT HOT HOT. Sklo, keramika a porcelán od A po Z

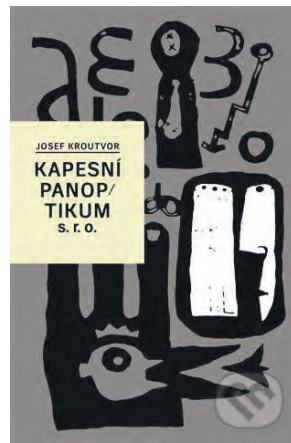

Sklářství vzniklo podle všeho počátkem 3. tisíciletí př. n. l. na Blízkém východě nebo v Egyptě. O několika pět tisíc let později se můžete přijít do **Národního technického muzea** v Praze podívat, co se v tom-

to oboru urodilo u nás. „Výstava představuje české sklo, keramiku a porcelán ve všech svých podobách od surovin a polotovarů po hotové výrobky a umělecká díla, od unikátní a ruční výroby po automatickou produkci, mající nejen bohatou tradici, ale zejména pozoruhodnou současnost a zajímavou budoucnost.“ Do 2. 10. 2022.

KNIHA

Josef Kroutvor: Kapesní panoptikum s.r.o.

Před nedávnem oslavil osmdesáté narozeniny Josef Kroutvor – básník, prozaik, esejista a historik umění, který poté, co pracoval jako technolog ve firmě Nářadí, vystudoval filozofii, historii a dějiny umění. Publikoval desítky knih různých žánrů, mezi nejznámější patří *Pražský chodec* a sbírka básní *Fernety*. Jeho oblíbeným způsobem literárního vyjádření jsou **pokleslé historiky, fámy, apokryfy či bestiáře**. Tomuto „okraťovému žánru“ se věnoval léta, sbíral, co zaslechl, co nalezl v novinách, a zbytek dopsal, vyfabuloval a uložil do knížky *Kapesní panoptikum s.r.o.* Knížka má v podtitulu „*Nový bestiář, dvě bajky a jiná krátká sepsání*“ a vychází s krásnými ilustracemi Luboše Drtiny v duchu tzv. lidových tisků.

FESTIVAL

Academia film Olomouc

Naděje. To je hlavní slogan letošního **AFO** (Akademia film Olomouc). „Filmy, přednášky, workshopy, koncerty, hosté, fanoušci a hlavně VĚDA.“ Největší mezinárodní festival populárně vědeckých filmů se koná po dvou letech opět „naživo“. Byla by škoda nebýt u toho. Od 26. dubna do 1. května, pochopitelně v Olomóci.

DIVOKÁ KARTA

Poté, co album *Raising Sand* z roku 2007 vyneslo **Robertu Plantovi a Allison Kraussově** šest cen Grammy, přistála mi v přehrávači auta jejich novinka z loňského listopadu *Raise the Roof*. Pravo-

DIVADLO

Discoland

Devadesátky nás nepřestávají fascinovat, a tak není divu, že pražské **Divadlo Na zábradlí** ohlásilo premiéru původní hry s názvem *Discoland*. Proč se Jonákovo království stěhuje kousek od Karlova mostu, ozřejmil jeden z autorů hry Petr Erbes: „Chtěli jsme mluvit s řadovými zaměstnanci Discolandu a nabourat kánon vybudovaný bulvárem a Ivanem Jonákem. Přišlo nám důležité mluvit s lidmi, kterým se nedostává tak velkého mediálního prostoru. Nyní během zkoušení hledáme způsob, jak přetavit dokumentární text do divadelního jazyka.“ Poprvé bude ten „bordel“ k vidění 29. dubna a zahraje si v něm Petr Čtvrtníček, Barbora Bočková, Jiří Vyoralék a další.“

AUDIOKNIHA

Molière: Lakomec

Víte, co viděli diváci při vůbec prvním vysílání televize v roce 1953? Lkajícího Františka Filipovského v monologu z Moliérova *Lakomce*. A víte, kdo hraje Harpagona v úplně nové audioknize vydavatelství Radioservis? **Ivan Trojan**. Co dodat? Je zajímavé, že Molière napsal svůj klenot v roce 1668 a nevzbudil vůbec žádný ohlas. I když hrál titulní roli sám autor, který si v komických úlohách uměl získat přízeň obecnosti, dosáhl *Lakomec* v Palais Royal pouhých dvaceti repríz. Obliba komedie přišla až později, dnes patří k nejuvážnějším autorovým hrám a jméno hlavní postavy se stalo synonymem pro lakomého člověka. Režie zatím poslední verze divadelní klasiky se ujal Lukáš Hlavica.

7

věrní fanoušci Led Zeppelin asi toto dílko plné bluegrass, blues a country povinně pálí na hranicích, ale co naplat. Mně ta cesta do práce se zpěvačky, jejichž hlas na rozdíl od vizáže nestárne, vždycky tak skvěle uteče!

Tomáš Motl, ředitel ČT art